ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο ΚΕΜΠΑΘ
Αριθμός Άδειας 2717

PRESS POST X+7 PRESS POST

ΕΛΤΑ Hellenic Post

ΚΩΔΙΚΟΣ : 015378

Σύλλογος των Απανταχού Μαραθοκαμπιτών
Γ΄ Σεπτεμβρίου 18, Αθήνα 104 32

Φτεριάς

Τριμηνιαίο περιοδικό των Απανταχού Μαραθοκαμπιτών

Κοπή πίτας του Συλλόγου το 2006.

30 χρόνια Σύλλογος: 1984-2014

Αθήνα, Ιανουάριος - Μάρτιος 2014, τεύχος 59

Νέα του Συλλόγου

Σας ευχαριστούμε πολύ για τη θερμή ανταπόκριση που είχε το προηγούμενο τεύχος του περιοδικού μας. Η προσπάθειά μας για αναβάθμισή του, κατά γενική ομολογία πέτυχε κι αυτό χάρη στη βοήθεια των μελών του συλλόγου. Μερικά κείμενα δεν χώρεσαν στο τεύχος αυτό, θα δημοσιευθούν κατά απόλυτη προτεραιότητα στο επόμενο. Θέλουμε να υπενθυμίσουμε τους βασικούς κανόνες δημοσίευσης στον Φτεριά. Κανένα κείμενο δεν γίνεται δεκτό, αν δεν είναι σε ηλεκτρονική μορφή. Προσπαθήστε να είστε όσο πιο σύντομοι μπορείτε, έτσι ώστε να μπορούν να δημοσιεύσουν και άλλοι δικά τους κείμενα. Ο Φτεριάς δεν είναι επιστημονικό περιοδικό, μπορεί να δεχθεί όμως τέτοια κείμενα, αν ο συντάκτης τους χρησιμοποιήσει απλή γλώσσα και μας μεταφέρει περιληπτικά την ουσία του θέματος. Σας παρακαλούμε, τέλος, να μας στέλνετε τα αρχεία κειμένου μόνο σε μορφή doc και όχι με κατάληξη docx, γιατί έχουμε πρόβλημα στο άνοιγμά τους, επίσης να μην είναι συμπιεσμένα. Ελάτε σε επαφή με ένα μέλος της συντακτικής επιτροπής για να σας πει άλλες λεπτομέρειες.

Συνδρομές

Ευχαριστούμε θερμά τα εξής μέλη που συνέδραμαν στο κόστος έκδοσης του περιοδικού:

Καλλιόπη Καστρίτη	35 ευρώ
Σοφία Χρυσαφίνου	15 ευρώ
Φιλιώ Δασκαλάκη	10 ευρώ
Ειρήνη Κάρλα	10 ευρώ
Αλέκος Πίττας	50 ευρώ
Κατίνα Μιχαλάκη	20 ευρώ
Νίκος Μυτηλινός	20 ευρώ
Μαίρη Πατσούλη	20 ευρώ
Στέλιος Τσιπελίκης	20 ευρώ
Σταυρούλα Κυριακού	20 ευρώ
Αθηνά Ψωμά	25 ευρώ
Μαρία Τσαλαπατάνη	30 ευρώ
Μακούλα Τσαλαπατάνη	20 ευρώ
Νίτσα Αθανασίου	25 ευρώ
Αικατερίνη Τσαμούρα-Ρήνα	30 ευρώ
Ερατώ Ασημακοπούλου	30 ευρώ
Κώστας Κιάσσος	50 ευρώ
Κώστας Κεντούρης	50 ευρώ
Κατερίνα Σεβαστάκη	40 ευρώ
Μάριος Κεντούρης	50 ευρώ
Δημήτριος Μαμμής	20 ευρώ
Ουρανία Θράβαλου	10 ευρώ
Σωκράτης Κοντογιάννης	30 ευρώ
Πένυ Γρυδάκη-Χατζην.	50 ευρώ
Αδαμαντίνη Κιάσσου	10 ευρώ
Ελένη Κώνστα	20 ευρώ
Μανόλης Τζανετής	50 ευρώ
Δέσποινα Μαρκουλή	30 ευρώ
Αγγελίνα Βαρβάκη	20 ευρώ
Ειρήνη Μανάρα	30 ευρώ
Μανόλης Αθανασίου	20 ευρώ
Φώτης Κυριακού	20 ευρώ
Στυλιανός Τσαλαπατάνης Ιερέας	50 ευρώ
Γεώργιος Αθανασίου	20 ευρώ
Μαρία Χατζηχριστοδούλου	15 ευρώ
Μανόλης Χατζηχριστοδούλου	15 ευρώ
Καλλιόπη Βλαχοπούλου	50 ευρώ
στη μνήμη Ζηνιώς Μαλούπη και Χρήστου – Μαρκέλλας Σταματοπούλου	
Μαρία Ψωμά-Γκάνου	20 ευρώ
Νίκος Τσοπανάκης	20 ευρώ
Αγγελική Φράγκου	20 ευρώ
Ειρήνη Βαμβατσούλη	30 ευρώ
Ευαγγελία Αθανασάτου	20 ευρώ
Μαρία Χατζηχριστοδούλου	50 ευρώ
στη μνήμη Χρυσούλας συζ. Νικ. Χατζηχριστοδούλου	
Αθανασία Γεραπετρίτη	50 ευρώ
Alex Τσότρος	30 ευρώ
Δημήτρης Δηλανάς	20 ευρώ
Δάφνη Κωνσταντινίδη	30 ευρώ
Παναγιώτης Τσότρος	50 ευρώ
Νικόλαος Πίττας	60 ευρώ
Ιωάννης Τσαμανής	30 ευρώ
Ευαγγελία Κονδύλη	40 ευρώ
Πόπη Θάνου	20 ευρώ
Γιάννης Πλατανιώτης	10 ευρώ

Φτεριάς

Τριμηνιαία Έκδοση του Συλλόγου
των Απανταχού Μαραθοκαμπιτών
Αθήνα, Ιανουάριος - Μάρτιος 2014, τεύχος 59

Ιδιοκτήτης:
Σύλλογος των Απανταχού Μαραθοκαμπιτών,
Γ΄ Σεπτεμβρίου 18, Αθήνα 10432,
email: info@fterias.gr ιστοσελίδα: www.fterias.gr

Συντακτική επιτροπή:
Αγγέλα Χατζίνη, Χρυσούλα Κώνστα,
Γραμματική Κάρλα, Μανόλης Βουρλιώτης

Τυπογραφείο:
ΑΦΟΙ ΖΟΥΜΠΟΥΛΗ Ο.Ε. - Γερανίου 7 - Τηλ. 210.52.38.107

Ένας καινούργιος χρόνος έρχεται...

Ας τον υποδεχτούμε όλοι με αγάπη,

υγεία και αλληλεγγύη μεταξύ μας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας

και η Συντακτική Επιτροπή του Φτεριά

Σας εύχονται τα καλύτερα για το 2014.

Κοπή βασιλόπιτας

Ενημερώνουμε τα μέλη μας ότι η κοπή της βασιλόπιτας του Συλλόγου θα γίνει στις 12 Ιανουαρίου 2014 στο ξενοδοχείο Τιτάνια ημέρα Κυριακή και ώρα 06.00 το απόγευμα.

Η εκδήλωση θα έχει πανηγυρικό χαρακτήρα, λόγω της συμπλήρωσης 30 χρόνων από την ίδρυση του Συλλόγου και θα συμμετέχουν αφιλοκερδώς δυο Σάμιοι καλλιτέχνες κλασσικής μουσικής παιδείας, η Μαραθοκαμπίτισσα υψίφωνος κ. Ειρήνη Κώνστα και ο συντοπίτης μας πιανίστας κ. Φρίξος Μόρτζος.

Η τιμή της πρόσκλησης είναι 18 ευρώ.

Γάμοι

Ο Εμμανουήλ Βρότσος του Σταματίου και η Παρασκευή Κουμούτση του Αριστείδη παντρεύτηκαν στις 14-11-2013 στην Αγία Τριάδα Μαραθοκάμπου.

Ο Νικόλαος Καραβοκυρός του Γεωργίου και η Αγγελική Αντωνακάκη του Προδρόμου παντρεύτηκαν στις 28-9-2013 στην Αγία Παρασκευή Μαραθοκάμπου.

Ο Σύλλογος σας εύχεται από καρδιάς να ζήσετε και να ευτυχίσετε στη ζωή σας.

Κάλαντα Σάμου

Απόψε είν' αρχιμηνιά, σας εύχομαι καλή χρονιά
ευτυχές το νέο έτος, να το έχουμε εφέτος.
Έχουμε και την εορτή, Κυρίου την περιτομή,
του αγίου Βασιλείου, ιεράρχου σεβασμίου.
Φίλοι, αν έχετε παιδιά και λείπουν εις την ξενιτιά,
εύχομαι να τα δείτε, καθώς επιθυμείτε.
Τι θέλουμε τα περιττά, που καταντούνε βαρετά;
Τα λίγα αυτά αρκούνε και αλλού μας καρτερούνε.
Ευχόμεθα έτη πολλά, ευτυχισμένα και καλά.
Ευχόμεθα ευτυχία, του χρόνου με υγεία.

Σύλλογος των Απανταχού Μαραθοκαμπιτών, τριάντα χρόνια προσφοράς

Στις 15 Φεβρουαρίου 2014 ο Σύλλογός μας κλείνει 30 χρόνια ζωής. Τριάντα χρόνια παρουσίας με πλούσιο κοινωνικό, πολιτιστικό και ψυχαγωγικό έργο, όχι μόνο για τα μέλη του που βρίσκονται σε Αθήνα και Πειραιά, αλλά και για τους συγχωριανούς μας που ζουν στο Μαραθόκαμπο. Όλη αυτή η μεγάλη προσφορά δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί αν δεν υπήρχε η μεγάλη συμμετοχή και συνεισφορά όλων ανεξαιρέτως των μελών, ανάλογα φυσικά με τις δυνατότητες του καθενός. Δεν μπορεί να μην τονιστεί όμως και η προσφορά όλων όσων συμμετείχαν στα Διοικητικά Συμβούλια αυτά τα τριάντα χρόνια, που αφιέρωσαν μεγάλο μέρος από τον ελεύθερο χρόνο τους και διαχειρίστηκαν με φειδώ, συνέπεια και υποδειγματική εντιμότητα τα πράγματα του Συλλόγου είτε αυτά ήταν υλικά είτε όχι. Φτάνουμε λοιπόν στο σημείο σήμερα να μπορούμε με υπερηφάνεια και αξιοπρέπεια να κάνουμε έναν απολογισμό έργου τριάντα χρόνων, διακρίνοντάς το σε τομείς οικονομικούς, πολιτιστικούς, κοινωνικούς και ψυχαγωγικούς.

Τα εγκαίνια του μνημείου του Αφανούς Ναύτη το 2004.

Απόκτηση περιουσιακών στοιχείων.

Πραγματοποιήθηκε αγορά γραφείου που κόστισε πάνω από 1.000.000 δρχ. και εξοπλίστηκε με τα απαραίτητα έπιπλα και υλικά.

Ο Σύλλογος είναι ιδιοκτήτης του τριμηνιαίου περιοδικού Φτεριάς.

Κατέχει ένα αρμόνιο, που κόστισε 110.000 δρχ. για να χρησιμοποιείται σε εκδηλώσεις όποτε είναι αναγκαίο.

2. Προσφορά στον Πολιτισμό.

Ο Σύλλογος πραγματοποίησε ή είχε συμμετοχή στις παρακάτω πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Τρείς συμμετοχές στις εκθέσεις Αιγαιοπελαγίτικης τέχνης και παράδοσης.

Συναυλία με την Τερψιχόρη Παπαστεφάνου.

Συναυλία Βυζαντινής μουσικής με τη χορωδία του «Πανελληνίου Συλλόγου Ρωμανός ο Μελωδός και Ιωάννης ο Δαμασκηνός».

Εκτύπωσε ημερολόγια με θέματα από το χωριό μας.

Οργάνωσε διάλεξη με θέμα, «το Πρωτοδικείο Μαραθοκάμπου» και ομιλητή τον Αλέξη Σεβαστάκη .

Πραγματοποίησε εκδήλωση για τον Γιάννη Χατζίνη με ομιλητή το λογοτέχνη Μανώλη Ρούνη.

Εκδήλωση για τον Γιώργη Καρατζά με ομιλητές τους Μαρία Βοϊκλή, Αλεξάνδρα Σφοίνη, Χρήστο Λάνδρο και Μανόλη Βουρλιώτη.

Εξέδωσε το βιβλίο, «Γλωσσάρι του Μαραθοκάμπου» του Κώστα Τζαννετή το οποίο παρουσίασε σε εκδήλωση η Μαριάννα Ρόγκα, καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Πραγματοποίησε εκδήλωση τιμής για όλους τους δασκάλους στην οποία τονίστηκε η ανεκτίμητη προσφορά τους στη νεολαία του Μαραθοκάμπου.

Εκδήλωση τιμής για όλους τους ευεργέτες του χωριού μας και για τη διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, με ομιλήτρια την κ. Αγγέλα Δηλανά.

Οργάνωσε εκδήλωση στο χώρο των εκδόσεων Πατάκη, παρουσίασης βιβλίων των συγχωριανών μας Νίτσας Κιάσσου, Έλσας Χίου, Στέλιου Καραγιάννη και Αντώνη Σαρρηγιάννη.

Πραγματοποίησε εκδήλωση στην αίθουσα Αντώνης Τρίτσης στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων με θέμα «Άνθρωπος και περιβάλλον, η ευθύνη και το χρέος», με ομιλητές τους καθηγητές του Πολυτεχνείου, Αγγελική Μουτσάτσου-Τσίμα και Σταμάτη Τσίμα.

Συμμετείχε στα πλαίσια του φεστιβάλ Μανώλης Καλομοίρης με ρεσιτάλ της σοπράνο Ειρήνης Κώνστα, που πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του Δήμου Καρλοβασίων.

Οργάνωσε την παρουσίαση του βιβλίου του Γιάννη Ταμβακλή, «Πυθαγόρας ο Σάμιος», που έγινε στην αίθουσα Αντώνη Τρίτση του Δήμου Αθηναίων.

Πραγματοποίησε εκδήλωση στην αίθουσα της Αδελφότητας Σαμίων Αθηνών με θέμα «Ναυτικοί, αυτοί οι ήρωες.....», με ομιλητές τους Μακούλα Κάρλα, Στέλιο Καραγιάννη και Μανόλη Αθανασίου.

Πραγματοποίησε την έκδοση του πολιτιστικού περιεχομένου περιοδικού Φτεριάς.

3. Υλική προσφορά προς την Κοινωνία.

Από τον Σύλλογο προσφέρθηκαν,

Στο Γηροκομείο Καρλοβάσου, εις μνήμην θανόντων μελών και συγγενών αυτών 470.000 δρχ. και 450 ευρώ.

Στο Μοναστήρι Ευαγγελίστριας Κέρκη 500.000 δρχ.

Στο Μοναστήρι Παναΐτσας για την αναστήλωσή του 400.000 δρχ. και 2.500 ευρώ.

Στον Αθλητικό Σύλλογο Κέρκης 250.000 δρχ.

Στην Κοινότητα Μαραθοκάμπου 100.000 δρχ., συνεισφορά για την κατασκευή του γηπέδου ποδοσφαίρου του χωριού.

Για βράβευση μαθητών του Λυκείου Μαραθοκάμπου 460.000 δρχ. καθώς και μεγάλος αριθμός βιβλίων και αναμνηστικών.

Στον Πολιτιστικό Σύλλογο Μαραθοκάμπου για αγορά καθισμάτων 215.000 δρχ. και για ράψιμο παραδοσιακών στολών 100.000 δρχ. εις μνήμην Αθηνάς Καπώλη.

Στον εξωραϊστικό Σύλλογο Όρμου 290.000 δρχ.

Στο Αγροτικό Ιατρείο Όρμου 25.000 δρχ. για αγορά εξοπλισμού (καθισμάτων κλπ.) και 600 ευρώ για αγορά κλιματιστικού.

Στο Αγροτικό Ιατρείο Καλλιθέας 635 ευρώ για αγορά καρδιογράφου.

Στο Νηπιαγωγείο Μαραθοκάμπου για εγκατάσταση καλοριφέρ 121.000 δρχ.

Για την έκδοση του βιβλίου «Γλωσσάρι του Μαραθοκάμπου» του Κώστα Τζαννετή 650.000 δρχ.

Για την έκδοση του βιβλίου «Μαραθοκαμπίτικα ανάλεκτα» του Ευάγγελου Κιλουκιώτη, 1.500 ευρώ.

Για τον ηλεκτροφωτισμό του δρόμου Όρμος-Κάμπος 12 φωτιστικά σώματα αξίας 198.000 δρχ.

Στον Δήμο Μαραθοκάμπου για αγορά οργάνων παιδικής χαράς 300.000 δρχ.

Στο Δήμο Μαραθοκάμπου όργανα παιδικής χαράς και μεταλλικά παγκάκια, προσφορά του Δήμου Πειραιά (φορτώθηκε ένα φορτηγό αυτοκίνητο).

Στο Λύκειο Μαραθοκάμπου, εξοπλισμός και 700.000 δρχ.

Στο Δημοτικό Σχολείο Μαραθοκάμπου εγκατάσταση κεντρικής θέρμανσης. Βασικός χρηματοδότης ο Μανώλης Μιτζάλης, συμμετοχή του Συλλόγου με 100.000 δρχ. και δωρεά του Νίκου Ελένη η μελέτη και η επίβλεψη κατασκευής του έργου.

Στην εκκλησία του Αγίου Αντωνίου ενίσχυση με 200 ευρώ για την εγκατάσταση καλοριφέρ.

Ενίσχυση με 150 ευρώ του συλλόγου που ενεργούσε για την κατασκευή του αγάλματος του Αρίσταρχου του Σάμιου.

Ενισχύθηκε συγχωριανός μας με 200.000 δρχ. για τον εξοπλισμό του επαγγελματικού αλιευτικού του σκάφους.

Ενισχύθηκαν δυο μέλη του Συλλόγου που τα σπίτια τους έπαθαν σοβαρές ζημιές από τον σεισμό της 7-9-1999 με το ποσόν των 400.000 δρχ.

Ενισχύθηκαν τέσσερις συγχωριανοί μας με σοβαρά προβλήματα υγείας με το ποσόν των 1.200.000 δρχ.

Για το μνημείο του Αφανούς Ναύτη, που η ιδέα της κατασκευής του ανήκει στο Σύλλογό μας προσέφεραν, 10.000 ευρώ ο Σύλλογος, 2.500.000 δρχ. ο Αντώνης Αρναούτης για τα γλυπτά του μνημείου και η Μάγδα Λεβεντάκου την καλλιτεχνική δημιουργία. Ο Δήμος Μαραθοκάμπου προσέφερε την πέτρα και ο Μίμης Μανδελενάκης επέβλεψε και συντόνισε τις εργασίες κατασκευής αφιλοκερδώς.

Η δημιουργία του Ναυτικού Μουσείου στον Όρμο είναι ιδέα του Συλλόγου. Το έργο χρηματοδοτήθηκε από τον Αλέκο Κονδύλη και υπολείπεται ο εξοπλισμός του με εκθέματα

Στο Σύλλογο Μαραθοκαμπιτών οφείλεται και η ιδέα δημιουργίας τραπεζικού υποκαταστήματος στο χωριό μας καθώς και το πλήθος ενεργειών που έγιναν για την πραγματοποίηση του.

4. Ψυχαγωγία και πολιτισμός.

Ο Σύλλογος πραγματοποίησε πλήθος ψυχαγωγικών εκδηλώσεων οι οποίες πάντα είχαν στόχο η ψυχαγωγία να συμβαδίζει με τον πολιτισμό. Στις ετήσιες εκδηλώσεις συμπεριλαμβάνονται το κόψιμο της πίτας, ο αποκριάτικος χορός στην Αθήνα, η καλοκαιρινή συνεστίαση στο χωριό μας και ο εορτασμός του προστάτη των ναυτικών μας Αγίου Νικολάου. Εκτός από αυτές τις εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν και πολλές εκδρομές. Πιο συγκεκριμένα,

Πενθήμερη στην Βαρκελώνη.

Διήμερες σε Γύθειο, Σπήλαια Δυρού, Καρπενήσι, Μονή Προυσού, Λαγκάδια, Βυτίνα, Στεμνίτσα, Παναγία Σουμελά, Βέροια, Βεργίνα, Βόλο, Μακρυνίτσα, Τρίκαλα, Μετέωρα, Μυστρά, Μονεμβασιά, Λευκάδα, Πρέβεζα, Πόρο, Καλαμάτα, Πύλο, Ιτέα, Γαλαξίδι, Αράχοβα.

Ημερήσιες, περίπου τριάντα σε προορισμούς όχι μακριά από την Αθήνα.

Μπορεί όλα τα παραπάνω για κάποιους να είναι πολλά, για κάποιους άλλους ίσως λίγα. Το σίγουρο όμως είναι ότι τίποτε από αυτά δεν θα μπορούσε να είχε πραγματοποιηθεί χωρίς τη θέληση και τη συμμετοχή των μελών του Συλλόγου. Στα μέλη του Συλλόγου χρεώνονται όλες οι επιτυχείς δράσεις που έγιναν σε αυτά τα τριάντα χρόνια και μόνον αυτά δικαιούνται να εισπράττουν τα εύσχημα και τις ευχές για καλή συνέχεια.

Αγγελική Δηλανά-Δερτούζου

Απάντηση

Σχετικά με το άρθρο του κ. Μ. Αθανασίου στο τελευταίο τεύχος του περιοδικού του Συλλόγου, θέλουμε να ενημερώσουμε τους αναγνώστες του περιοδικού μας, ότι δεν μας εξέπληξε ο συντάκτης του, επειδή είναι η τρίτη κατά σειρά επιστολή παρεμφερούς περιεχομένου που μέσα στα τελευταία 15 (δέκα πέντε) χρόνια έχει εξακοντίσει προς το Σύλλογο με προσφιλή και πάγια τακτική του να κατακρίνει και να προσβάλει τους προέδρους και τα Δ.Σ. του Συλλόγου.

Η δεύτερη επιστολή του, Μάιος του 2006, που δεν διέφερε πολύ από τελευταίο του δημοσίευμα απαντήθηκε με δική μου επιστολή, γραμμένη σε επεξηγηματικό και παραινετικό ύφος. Επειδή η απάντηση που έλαβε τότε θα μπορούσε να αποτελέσει απαντητική επιστολή και στα όσα μας καταμαρτυρεί και σήμερα, θα άξιζε τον κόπο να δημοσιευτεί και η δεύτερη επιστολή του και η απάντηση που έλαβε που είναι διαχρονική. Δεν θέλω όμως να προβώ σε αυτήν την ενέργεια χωρίς την άδειά του, που ελπίζω ότι δεν θα αρνηθεί να μας τη δώσει για να δημοσιευτούν στο επόμενο τεύχος.

Όσον αφορά όμως το σύνολο των μελών της συντακτικής επιτροπής τα οποία απείχαν από τις δραστηριότητες του Συλλόγου πλέον των 10 (δέκα) τελευταίων ετών τα περισσότερα, η συμπεριφορά τους προκάλεσε δυσάρεστη αίσθηση, τόσο στις προηγούμενες διοικήσεις του συλλόγου όσο και σε μεγάλη μερίδα αναγνωστών από όσο είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε. Όλοι όσοι υπηρετήσαμε το σύλλογο από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα δώσαμε το καλύτερό μας εαυτό και εκ του υστερήματος χρόνου και χρήματος, προσπαθήσαμε να κρατήσουμε ένα Σύλλογο που έχει καθιερωθεί μεταξύ των πρώτων ανάμεσα σε όλους τους σαμιακούς συλλόγους εισπράττοντας εδώ και χρόνια μόνον επαίνους για τα πεπραγμένα του.

Επειδή η απάντηση που ταιριάζει να δώσουμε πρέπει να καλύψει πολλές σελίδες του περιοδικού για να υπενθυμίσουμε στους απόντες όσα δεν περιήλθαν στην αντίληψή τους κατά την μακρόχρονη απουσία τους και για τα οποία μπορούν να λάβουν γνώση από τα πρακτικά των γενικών συνελεύσεων, αντί άλλης απάντησης τόσο προς τον συντάκτη του άρθρου, όσο και προς την συντακτική επιτροπή, επειδή δεν έχουμε πρόχειρο κάτι από τον Μπρεχτ !!!! για να κλείσουμε το κείμενό μας, απαντούμε με την ταπεινή ρήση που πηγάζει από την ντόπια μας φιλοσοφία: «Ει γαρ η διακονία της κατακρίσεως Δόξα!!, πολλώ μάλλον περισσεύει η διακονία της Δικαιοσύνης!!!».

Κώστας Τζαννετής

Στην πλαγιά του Κέρκη (1971)

Αληθινό καταφύγιο για προσκυνητές και ορειβάτες είναι η Ευαγγελίστρια (Άγιος Βασίλειος λεγόταν άλλοτε), το πιο ψηλό Μοναστήρι του νησιού μας, σε μια πευκόφυτη πλαγιά του Κέρκη. Η θέα του απ' εκεί προς την άλλη Σάμο, τους Κορσούς, τη μεγάλη πλατιά θάλασσα και τα Δωδεκάνησα, είναι εξαιρετική σαν από αεροπλάνο. Μας οδηγεί σ' αυτό ένας ανηφορικός δρόμος από το λεγόμενο Μονοπάτι, με τα πόδια ή και με ζώο. Πριν ανεβούμε τις σκάλες του μας δροσίζει το κρύο νερό της πηγής του, που δίνει ζωή και πρασινάδα στους γύρω του κήπους.

Το κτίριο μέσα είναι απλό, αλλά ευρύχωρο και συμπαθητικό. Το καμπαναριό του απ' έξω είναι σαν μια ψηλή εξέδρα απ' όπου η μεγάλη του αγιοταφίτικη καμπάνα χτυπάει στον ερχομό και την αναχώρηση των προσκυνητών του, σα να στέλνει χαιρετισμό στην άλλη Σάμο, κάτω και πέρα, και να εκδηλώνει τη χαρά της ανάβασης και το μεγαλείο του βουνού.

Κοντά στ' άλλα και μια ακόμη ευχάριστη έκπληξη: Η Ηγουμένη με τις λίγες μοναχές που περιποιούνται το Μοναστήρι είναι υποδείγματα καλοσύνης, καθαρά χριστιανικής, σεμνότατες και ευπροσήγορες. Η καθαριότητα και η τάξη των κελλιών, των διαδρόμων και προπάντων της εκκλησίας, αλλά και η προθυμία να εξυπηρετήσουν τον κάθε προσκυνητή, προκαλούν την εκτίμηση και το σεβασμό. Κατανυκτικότατες δε είναι οι ιερές ακολουθίες τη νύχτα μέσ' στον ναό, που συνοδεύονται με προσευχές και ψαλμωδίες από τις ίδιες. Ακολουθούν το παλαιό ημερολόγιο, αλλά και δεν προκαλούν την αντίδραση σε κανέναν. Εργάζονται και ζουν. Υπηρετούν τους ξένους και προσεύχονται για όλους. Δοσμένες ψυχή τε και σώματι στην λατρεία της Παναγίας και τη συντήρηση και τον ευπρεπισμό του Μοναστηριού, εκτελούν μαζί με το χριστιανικό τους χρέος και μιαν αποστολή, ένα κοινωνικό χρέος.

Αντώνης Αρναούτης

Εκπλήρωση μιας ανειλημμένης υπόσχεσης

«Κοινοποίηθηκε νόμιμα. Όρμος Μαραθοκάμπου 19-8-2013, ώρα...» Αυτό βεβαίωνε η αρμόδια δικαστική επιμελήτρια, επί του δικογράφου της κλήσης, με την οποία η Cosmote Α.Ε. καλεί το Δήμο Μαραραθοκάμπου και ήδη Δήμο Σάμου και εμάς τους τριάντα δύο κατοίκους του Όρμου, προς γνώση μας και για τις νόμιμες συνέπειες, όπως παραστούμε κατά τη δικάσιμο της 19ης Μαρτίου 2015 στη συζήτησή της, από 6-10-2009, αγωγής μας εναντίον αυτής (Cosmote Α.Ε.)

Αισθητός ο θόρυβος και ορατή η ανησυχία και η απορία που προκάλεσε το γεγονός αυτό σε πολλούς από εσάς. Εύλογα και τα ποικίλα ερωτήματά σας: Τι λέει αυτό το χαρτί που μας έστειλε ο εισαγγελέας; Η Cosmote τι γυρεύει από εμάς; Γιατί αυτή πήρε την πρωτοβουλία και μας καλεί στην Αθήνα; Και άλλα παρόμοια, των οποίων έγινα αποδέκτης από αρκετούς από εσάς.

Οι απαντήσεις μου σ' αυτά προκύπτουν από την εξέλιξη του παρακάτω ιστορικού της υπόθεσης, με τον ενδεικνυόμενο σχολιασμό του, το οποίο είμαι υποχρεωμένος να σας θυμίσω:

Με την πιο πάνω τακτική αγωγή μας (της 6ης-10-2009) ζητάμε από το Δικαστήριο να διατάξει την Cosmote να απομακρύνει την εγκατάσταση της κινητής της τηλεφωνίας και του κεραιοσυστήματός της από τις αυλές των σπιτιών μας, με σκοπό να προστατευθεί η υγεία μας από την εκπεμπόμενη ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία και το χωριό μας από την κακοποίηση του φυσικού του περιβάλλοντος και του παραδοσιακού του χαρακτήρα.

Αυτό ήταν και το αρχικό προφορικό αίτημα που, από το έτος 2002, ορισμένοι από εσάς απευθύνατε στο Δήμο Μαραθοκάμπου, από το νόμο υπόχρεο να φροντίζει για την υγεία των κατοίκων του και του περιβάλλοντός του, χωρίς να εισακουστείτε. Ακολούθησε, με το ίδιο αίτημα, η από 23-8-2004 γραπτή πλέον αίτηση υπογεγραμμένη από εκατό και πλέον κατοίκους του Όρμου προς τον ίδιο Δήμο, τονίζοντας με αυτήν, την ανάγκη άμεσης λήψης ασφαλιστικών μέτρων από το δικαστήριο, με σκοπό την προσωρινή ικανοποίηση του παραπάνω αιτήματός μας, αναμένοντας φυσικά και την από μέρους του Δήμου ταυτόχρονη άσκηση τακτικής αγωγής για την οριστική του ικανοποίηση.

Όμως, ο Δήμος Μαραθοκάμπου είχε διαφορετική γνώμη και ενήργησε για τη συζήτηση στο δικαστήριο της πιο πάνω αίτησης ασφαλιστικών μέτρων στις 7-5-2008. Προφανώς μετά από σύγχυσης της έννοιας του άμεσου με αυτήν της 4ετίας (23-8-2004/7-5-2008) και γιατί όχι και της 6ετίας (2002-2008). Εκτιμώ ότι το συγκεκριμένο γεγονός θα μπορούσε να διεκδικήσει ακόμη και ρεκόρ στο βιβλίο Guinness!! Άλλως (εκτιμώ αυτό) ως θυσία της υγείας μας στο βωμό της μεγαλοψυχίας προς τους οικονομικούς κολοσσούς.

Με την ευκαιρία σας θυμίζω την από μέρους του Δημάρχου διαβεβαίωσή μας, την ημέρα της παραπάνω δίκης (7-5-2008) και έξω από το δικαστήριο, ότι η Cosmote αγόρασε κάποιο ακίνητο κοντά στην περιοχή Ρίκια αφήνοντας να εννοηθεί ότι σύντομα το πρόβλημά μας θα έβρισκε τη λύση του. Ωστόσο, με τη διαβεβαίωσή του αυτή στόχευε στον πρόσκαιρο εφησυχασμό μας και ως απόδειξη του γεγονότος αυτού επικαλούμαι το, μετά από λίγο διάστημα δημοσίευμα της εφημερίδας «Σαμιακόν Βήμα» (φύλλο της 4-8-2008) ότι ο ίδιος Δήμαρχος απέστειλε γραπτή επιστολή προς τον Εισαγγελέα σχετική με την απόπειρα τοποθέτησης κεραίας κινητής τηλεφωνίας σε απόσταση δύο χλμ. από το χωριό Κουμέικα. Η αξιολόγηση της όλης αυτής ενέργειας ως πράξη εμπαιγμού των κατοίκων του χωριού μας, ουδόλως αναιρείται από το έτερο γεγονός της σημερινής υπό εξέλιξη προσπάθειας για την ματαίωση εγκατάστασης κεραίας κινητής τηλεφωνίας στην προαναφερθείσα περιοχή.

Όσον αφορά δε την από μέρους του Δήμου άσκηση της παραπάνω τακτικής αγωγής, ο τελευταίος κατέθεσε αυτήν, στο Δικαστήριο, στις 12-7-2006, χωρίς μέχρι τις 6-10-2009, ήτοι για τρία και πλέον χρόνια, να επιμεληθεί της συζήτησής της. Η εν λόγω ακατανόητη βραδυπορία μας ώθησε στο να ενσωματωθούμε και εμείς

μαζί με τον Δήμο στη θέση των εναγόντων σε νέα τακτική αγωγή η όποια κατατέθηκε στο Δικαστήριο στις 17-11-2009 και συζητήθηκε από αυτόν τον Οκτώβρη του 2010, δηλ πριν ακόμα συμπληρωθεί ένας χρόνος από την κατάθεσή της. Πλην όμως, το ίδιο Δικαστήριο με την απόφαση του, που εξέδωσε στις 8-3-2011, κηρύχτηκε αναρμόδιο και διέταξε την παραπομπή της υπόθεσης προς εκδίκαση στο Πρωτοδικείο της Αθήνας.

Μετά από το γεγονός αυτό η επόμενη ενέργεια που επιβαλλόταν να γίνει από το Δήμο Σάμου πλέον, λόγω της διεύρυνσης των αρμοδιοτήτων του, που προέκυψε από τη γνωστή συγχώνευση των Δήμων, ήταν να καταθέσει κλήση στο Πρωτοδικείο της Αθήνας για να οριστεί η ημέρα της συζήτησης της αγωγής, η οποία το πιθανότερο θα ήταν να γίνει μέσα στο 2014, και κατόπιν να επιδώσει αυτήν (κλήση) στην Cosmote. Όμως, επειδή πριν τη δημοσίευση (στις 8-3-2011) της πιο πάνω απόφασης πιθανολόγησα το αποτέλεσμα της δίκης, για να συντομευθεί ο χρόνος που θα εκδικαζόταν η αγωγή μας στο Πρωτοδικείο της Αθήνας, επιμελήθηκα της κατάθεσης στο ίδιο δικαστήριο δεύτερης αγωγής («αδελφή» της πρώτης), με νέους εναγόντες, η εκδίκαση της οποίας προσδιορίστηκε για τις 17-1-2013. Ετσι, εάν ο Δήμος Σάμου κατέθετε την προπεριγραφόμενη κλήση πριν τις 17-1-2013 θα οριζόταν και για την πρώτη αγωγή η ίδια δικάσιμος(17-1-2013), οπότε θα εκδικάζονταν και οι δυο αγωγές μαζί και θα είχαμε κέρδος πολύτιμου χρόνου και δαπάνης.

Αλλά, από τις 8-3-2011,που δημοσιεύθηκε η παραπάνω απόφαση, στις λίγες τηλεφωνικές επαφές που πέτυχα και είχα με τον πληρεξούσιο του Δήμου Σάμου δικηγόρο, υπενθυμίζοντάς του την συγκεκριμένη υποχρέωση του Δήμου, μου επικαλείτο τον φόρτο εργασίας του και την εξαιτίας αυτού αδυναμία του να ενεργήσει σύντομα.

Κανένας καλοπροαίρετος πολίτης δε μπορεί να αμφισβητήσει τον όγκο των δισεπίλυτων προβλημάτων του νησιού μας που έχει επωμισθεί ο ένας και μοναδικός του Δήμος ούτε όμως και να αμφισβητήσει ότι το περιεχόμενο της παραπάνω κλήσης χωράει σε δέκα σειρές κόλλας διαγωνισμού. Εξάλλου, αυτό προκύπτει και από το περιεχόμενο της κλήσης της Cosmote προς εμάς. Και όμως, στα δυόμισι περίπου χρόνια που μεσολάβησαν από την έκδοση της απόφασης (στις 8-3-2011) μέχρι την κοινοποίηση από την Cosmote της δικής της κλήσης (στις 19-8-2013) δεν εξοικονομήθηκε από τον πιο πάνω αρμόδιο ο απαιτούμενος ελάχιστος χρόνος για να προσφέρει την συμβολή του στην επίλυση και του δικού μας καυτού προβλήματος.

Έτσι, δεν ήταν καθόλου τυχαίο για το πώς και η εναγομένη (Cosmote), ακόμη, έχασε την υπομονή της και με την πιο πάνω ενέργεια της (κοινοποίηση της κλήσης της) επέδειξε περισσότερο ενδιαφέρον από τη δική μας πλευρά (των εναγόντων) για την πρόοδο της δίκης. Όσον αφορά δε, το περιεχόμενο της ίδιας κλήσης, σας διαβεβαιώνω ότι αυτό αποτελεί μια απλή γνωστοποίηση της ημέρας που θα δικαστεί η αγωγή μας και του δικαιώματος του καθένα από εμάς να παρασταθεί με δικηγόρο και να την υποστηρίξει. Οι δε νόμιμες συνέπειες που επίσης αναφέρονται σε αυτήν είναι αστικής και σε καμιά περίπτωση φύσεως και δεν συντρέχει κανένας λόγος ανησυχίας.

Τα όσα προανέφερα αφορούν το αστικό μέρος της υπόθεσής μας.

Αλλά εξίσου ενδιαφέροντα είναι και τα παρακάτω που αφορούν το διοικητικό μέρος της ίδιας υπόθεσης δηλ. την αδειοδότηση της εν λόγω εγκατάστασης.

Ο ΟΤΕ έλαβε νόμιμη άδεια για το σύνολο αυτής δηλ. και για το μέρος της εγκατάστασης, που χρησιμοποιείται από την Cosmote μόλις στις 18-3-2005!!! Λίγο όμως αργότερα, τέθηκε σε ισχύ νόμος, διάταξη του οποίου υποχρέωνε τον ΟΤΕ να υποβάλλει πρόσθετα στην Γενική Γραμματέα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου προς έγκριση μελέτη περιβαλλοντικών όρων της ίδιας εγκατάστασης. Ο ΟΤΕ υπέβαλε αρμοδίως τη συγκεκριμένη μελέτη και η Περιφερειάρχης πριν αποφασίσει σχετικά με αυτήν κάλεσε, ως όφειλε, τον Δήμο Μαραθοκάμπου και το τμήμα περιβάλλοντος της Ν.Α. Σάμου να γνωμοδοτήσουν και αυτοί επί της ίδιας μελέτης. Αλλά και οι δύο αυτοί αρμόδιοι φορείς, άγνωστο για ποιο λόγο, επέλεξαν να μην ανταποκριθούν στο συγκεκριμένο κάλεσμα. Έτσι, δεν υπήρξε ο στοιχειώδης αντίλογος στις παρατηρήσεις του συντάκτη της μελέτης, ο όποιος να σημειωθεί ότι ενεργούσε για λογαριασμό

του ΟΤΕ, όπως για παράδειγμα ότι :«η επίπτωση στην αισθητική του τοπιού από την συγκεκριμένη εγκατάσταση είναι περιορισμένη αφού λόγω της μικρής έκτασης που καταλαμβάνεται δεν διασπάται η γραμμή του ορίζοντα, αλλά ούτε και αλλοιώνονται τα φυσικά σχήματα και χρώματα της περιοχής» (προφανώς και του φάνηκαν λίγα τα 19 μ. του συνολικού ύψους του μεταλλικού πυλώνα της εγκατάστασης). Και, συνεχίζοντας: «άλλωστε το έργο υφίσταται, οπότε δεν πρόκειται πλέον να αλλάξει η αισθητική του τοπιού». Πάντως, θέλω να πιστεύω ότι η απόσταση της συγκεκριμένης εγκατάστασης από τις αυλές των κατοικιών των τότε τοπικών αρχόντων και θεματοφυλάκων του δημόσιου συμφέροντος του Δήμου υπήρξε καθοριστική τόσο για την αμέσως παραπάνω στάση του, όσο και για την εν γένει πορεία της υπόθεσης.

Στις 15-4-2010, η Περιφερειάρχης ενέκρινε την περιβαλλοντική μελέτη του ΟΤΕ με φυσικό επακόλουθο την αποδυνάμωση της θέσης μας ως προς το σκέλος της υπόθεσης που αφορά την προπεριγραφόμενη αδειοδότηση. Ωστόσο, στη σχετική απόφασή της αναφέρονταν ότι κατ' αυτής ήταν δυνατή η προσφυγή ενώπιον της Υπουργού Περιβάλλοντος. Η Ν.Α. Σάμου (τμήμα περιβάλλοντος) άσκησε όπως όφειλε την προσφυγή αυτή όχι όμως και ο δήμαρχος Μαραθοκάμπου. Ευρισκόμενος στο Μαραθόκαμπο πληροφορήθηκα τη νέα αποστασιοποίησή του από την υπόθεσή μας και παρά το ότι, για τους λόγους που προανέφερα, η ευδοκίμηση μιας τέτοιας προσφυγής ήταν πολύ δύσκολη, εντούτοις και οι λίγες πιθανότητες για το αντίθετο αποτέλεσμα με οδήγησαν στην Αθήνα όπου με την σύμπραξη του συλλόγου Μαραθοκαμπιτών Αθήνας, επιμελήθηκα της άσκησης και δικών μας σχετικών προσφυγών. Αλλά, όπως αναμένονταν η Υπουργός με το σκεπτικό ότι δεν δικαιούνταν να ερευνήσει την ουσία της υπόθεσης απέρριψε τις προσφυγές μας.

Το τελευταίο «όπλο», που μας παρείχε ο νόμος ήταν η αίτηση ακύρωσης της υπουργικής αυτής απόφασης ενώπιων του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά. Την εν λόγω αίτηση, μόνος πλέον, κατέθεσα αρμοδίως στις 1-10-2010. Η εκδίκασή της ορίστηκε για τις 24-9-2013 και τόπος αυτής (εκδίκασης) η Σύρος. Δηλαδή στον ίδιο χρόνο εκδίκασης (2013) στην Αθήνα και της προαναφερόμενης ως δεύτερης αγωγής μας. Η άφιξη του χρόνου αυτού έφερε μαζί του και τη θλιβερή επέτειο δέκα (10) περίπου χρονών δοκιμασίας μας από μέρος της πολυδιάστατης πολιτικής πρακτικής, εκείνης που οδήγησε την πατρίδα μας στην ζητιανιά και την ταπείνωση και το λαό της στην ψυχική και οικονομική δοκιμασία. Υπηρέτες της οι πολλοί εκπρόσωποι της «δίχρωμης» κεντρικής εξουσίας αλλά και της «πολύχρωμης» (και όχι μόνο δίχρωμης) αυτοδιοίκησης και πολέμιοι της οι λίγοι εκπρόσωποι τους σε ένα διαρκή αγώνα προσφοράς στα κοινά και το δημόσιο συμφέρον.

Έτσι, ειδικότερα για την παρούσα υπόθεσή μας δικαίως αισθάνομαι :

Οργή για το γεγονός ότι ο Όρμος, ένας μικρός οικισμός με τα δικά του μέσα πενιχρά, μένει εντελώς αβοήθητος από τα αρμόδια θεσμικά όργανα της εξουσίας στον αγώνα του να διεκδικεί αυτό που δικαιούται.

Αγανάκτηση από το γεγονός ότι αν είχε δοθεί κατά τον δέοντα χρόνο και τρόπο η δυνατότητα στο δικαστήριο να αποφασίσει σε α΄ βαθμό επί της επίδικης διαφοράς θα αρκούσαν το πολύ 3-4 χρόνια δηλ. μέχρι το 2007 ή 2008 για να την επίλυσή της. Σήμερα όμως, στον ίδιο βαθμό (α΄) η επίλυσή της ανηφορίζει τη δεύτερη δεκαετία (προς το παρόν για τις 15-3-2015). Αν, δε, ζητηθεί και αναβολή της συζήτησής της και προστεθεί και ο χρόνος που θα απαιτηθεί και σε β΄ βαθμό δηλ. από το Εφετείο, τότε με βάση τον μέχρι σήμερα ρυθμό της αυτή βαδίζει σε χρόνο απροσδιόριστο.

Απογοήτευση όταν διαπιστώνω ότι ειδικά κατά το τ. ε. (2013), που όλοι μας βιώνουμε στον έσχατο βαθμό, την πιο πάνω δοκιμασία και τα παράγωγά της, αδυνατώ να επωμισθώ τις δαπάνες (αμοιβές δικηγορών σε Αθήνα και Σύρο, επιδόσεις κλπ) των δύο πιο πάνω δικών, των οποίων την επιμέλεια ανέλαβα το 2010 κάτω από εντελώς διαφορετικές προϋποθέσεις προκειμένου να προσθέσω δυναμική στην πορεία της επίδικης διαφοράς για την επίσπευση του χρόνου επίλυσής της.

Όμως, κάτω από τέτοιου είδους συνθήκες που μόνο προσβολή προσωπικότητας επιφυλάσσουν στον πολίτη και την ιώβειο υπομονή του μπορούν να κάμπτουν, αποφάσισα την παραίτηση μου από κάθε παρά πέρα πρωτοβουλία μου για την συγκεκριμένη υπόθεση και κατ' ανάγκην και από τα δύο παραπάνω ένδικα μέσα (β΄ αγωγή και αίτηση ακύρωσης), αρκούμενος να είμαι παρών στο Πρωτοδικείο της Αθήνας κατά τη δικάσιμο της 15-3-2015.

Κλείνοντας, οφείλω να ομολογήσω την αδυναμία μου να χαρακτηρίσω τη στάση όσων, ενώ είχαν τη νομική και ηθική υποχρέωση να μας στηρίξουν στην προσπάθεια μας για την απαλλαγή μας από το συγκεκριμένο πρόβλημα, έδειξαν για αυτό μηδενικό ενδιαφέρον. Και, για να είμαι πιο σαφής:

1) Ο πρώην εκπρόσωπος του νομού μας στο Εθνικό Κοινοβούλιο και

2) Οι εννέα από τους δέκα δημοτικοί σύμβουλοι του τέως Δήμου Μαραθοκάμπου, με μόνη εξαίρεση την κυρία Κοκκώνη, κάτοικο Όρμου.

Και ακόμη να τονίσω την αδικαιολόγητη απουσία των λιγοστών συγχωριανών μας, όχι περισσοτέρων από τα δάκτυλα του ενός χεριού, από την κοινή μας προσπάθεια, ίσως γιατί δεν ήθελαν να αποδεχθούν ότι επιδίωξή μας δεν είναι η εξαφάνιση από το χωριό μας της κινητής τηλεφωνίας και της από την αιτία αυτή βλάβη των συμφερόντων τους αλλά η απομάκρυνσή της από την τελευταία κατοικία του κάποιες εκατοντάδες μέτρα. Κατά την προσωπική μου γνώμη, 500-1000 μέτρα.

Έλσα Χίου

Αθηνά, η κόρη του πρωτομάστορα

Το καλοκαίρι μας επισκέφτηκε η θεία η Αθηνά. Κι όπως κάθε φορά, χάρηκα την αρχοντική της παρουσία, το αγέραστο γέλιο της, τις γοητευτικές αφηγήσεις της. Ο αποχαιρετισμός εκείνη τη νύχτα κάτω απ' τα κίτρινα φώτα του παραλιακού δρόμου, είχε τη θλίψη των αβέβαιων ευχών. Λίγους μήνες αργότερα, έμαθα για το τελευταίο της ταξίδι, στην Αχερουσία των ψυχών.

Ωραία, πληθωρική και γενναιόδωρη. Με την περηφάνια και την αξιοπρέπεια των παραδοσιακών αξιών. Με τον μόχθο, τον αγώνα και το ταλέντο της επιμονής στα δύσκολα και μ' άλλες απόκρυφες χάρες της, που είχε στολίσει την αρματωσιά του χαρακτήρα της.

Ανιχνεύοντας τη μορφή της σε παλιές φωτογραφίες, ξαναζωντάνεψε μέσα μου η ανάμνησή της. Την ακολούθησα νοερά, ντυμένη με σκούρο παλτουδάκι, σε τρυφερή ηλικία, ορφανεμένη από μητέρα στη Σύρο, να κρατά το χέρι του πατέρα της απ' τη μια, και το χεράκι του μικρότερου αδελφού της από την άλλη, και να επιβιβάζονται στο καράβι για τη Σάμο. Αγαπούσε πολύ τον μαστρο-Σταύρο, τον αυστηρό πατέρα της, που υπήρξε αργότερα ο δικός μου παππούς. Η κοινή μας αγάπη, ήταν αφορμή για ατέλειωτες συζητήσεις στο χώρο και τον χρόνο μιας δύσκολης εποχής γενναίων ανθρώπων. Άκουσα απ' το στόμα της ιστορίες για τις δυσκολίες και την αγωνία της επιβίωσης, που άρχιζαν απ' τους ταρσανάδες του Τηγανιού, για εφηβικές φιλίες κάτω απ' το κάστρο του Λυκούργου, περιγραφές πανηγύρεων στον περίβολο της Μεταμόρφωσης, και για Κυριακάτικες βόλτες στη προβλήτα του λιμανιού, με τα μεγάλα ιστιοφόρα της εποχής, φορτωμένα με προϊόντα του νησιού.

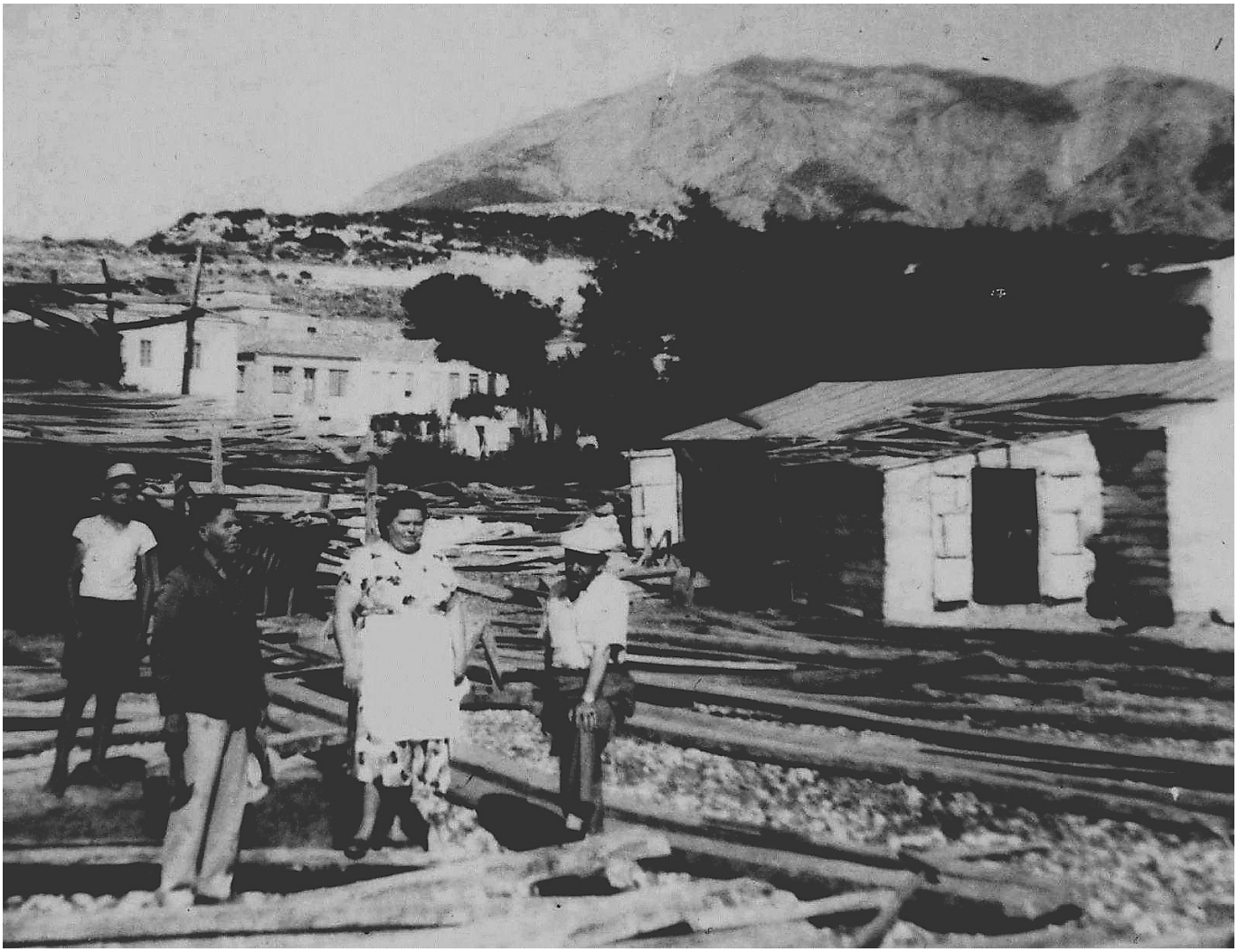

Ο Σταύρος Ωρολογάς με την κόρη του Αθηνά το 1962.

Ύστερα ήλθε ο πόλεμος, η κατοχή, κι η προσφυγιά. Νεαρή, βρέθηκε να ταξιδεύει με καΐκι γεμάτο Σαμιώτες πρόσφυγες για την Κύπρο. Με την ορμέφυτη αισιοδοξία της και την αστείρευτη αγάπη της για τον κόσμο και τη ζωή, συνάντησε τον έρωτα στη προσφυγική

ζώνη της Λάρνακας, στο πρόσωπο του συμπατριώτη καραβομαραγκού και καραβοκύρη Γιώργου Κάσδαγλη, που με τους αδελφούς του είχαν αγκυροβολήσει με το καΐκι τους στη Κύπρο. Ο γάμος τους έγινε σε εξοχικό παρεκκλήσι, έξω απ' την πόλη. Λιτός, προσφυγικός, με τη συγκίνηση τη χαρμολύπη και τη πυκνότητα της έντασης των καιρών εκείνων. Επιστρέφοντας στη Σάμο, πέρασαν από ένα Τηγάνι βομβαρδισμένο, ένα σπίτι λεηλατημένο, ενώ η περιοχή του ταρσανά ήταν πυρπολημένη, καλυμμένη απ' άκρη σ' άκρη από καρβουνιασμένα αποκαΐδια .

Η ζωή ξανάρχισε στον Όρμο και η θεία η Αθηνά, αφέντρα και κυρά στο κατάλευκο σπιτάκι της, με τον κήπο και την πολύβουη αυλή, ζούσε απέναντι απ' τις γιορτές, τις αγωνίες και τις χαρές των καθελκύσεων. Οι καινούριοι ταρσανάδες ηχούσαν απ' τις φωνές του εργατόκοσμου γεμάτοι από μεγάλα σκαριά, με το χρώμα του μίνιου. Οι φωτογραφίες απεικονίζουν την καινούρια καρποφορία σκαριών και παιδιών. Η θεία η Αθηνά κι' οι συννυφάδες της, η γλυκιά θεία Αργυρώ και η εξαιρετική αφηγήτρια θεία Κυραννιώ. Βιολογικά και μη, όλες ήταν θείες. Θείες τις φωνάζαμε, κι ήταν πλημμυρισμένες από ένα γαλήνιο και γλυκό φως, απ' τη χαρά της προσφοράς της ανιδιοτέλειας, της απλότητας. Και τα παιδιά τους, τι όμορφα πρόσωπα! Οι Μακούλες, η Κωσταντία, η Κική, οι Παράσχοι και τα θαλασσινά σόγια της πολύτεκνης γειτονιάς. Οικογένειες που συγγένευαν κι όλο μεγάλωναν από πετυχημένα συμπεθεριά, συνδεδεμένοι όλοι στις ίδιες συντεχνίες μιας αλυσίδας επαγγελμάτων με επίκεντρο τη θάλασσα των εμπορικών πλόων.

Ήταν η γενιά που τους έλαχε μια σκληρή ζωή με την αγωνία του επιούσιου, και ένα όραμα ημιφωτισμένο από τις αντίξοες συνθήκες. Κρατούσαν όμως μέσα τους, ατσαλάκωτη την ηθική της περηφάνιας και του καημού, που γινότανε εύκολα τραγούδι και χωρατό στα καφενεία, γλεντοκόπι και χορός στις χαρές των καθελκύσεων.

Η θεία η Αθηνά, έζησε μέσα στο ήθος της εποχής της, με απόλυτη συνέπεια. Η ζωή της, ταξινομημένη σε γιορτές και σκόλες, σε πένθη και χαρές, ακολουθούσε τις τελετουργίες της πανάρχαιας αλυσίδας. Μικρή θυμάμαι τη συνήθεια της γιαγιάς μου, μετά τον κυριακάτικο εκκλησιασμό στον Αι- Νικόλα, να την επισκέπτεται για καφέ και ν' αφήσει στο σπίτι της, κάτι απ' την ευλογία της θείας λειτουργίας. Η θεία η Αθηνά ήταν η πρωτοκόρη που η γιαγιά μου θαύμαζε και μας την έφερνε παράδειγμα προς μίμηση, για την εργατικότητά της, την νοικοκυροσύνη της, την ανεπιτήδευτη αρχοντιά της, την αξιοσύνη της και την καλή της διάθεση για συναναστροφές προσφοράς και επικοινωνίας. Ακόμα και τις βροχερές νύχτες, με τις λάμπες πετρελαίου να φωτίζονται τα πρόσωπα των γειτόνων και των συγγενών, μαζεύονταν να συζητήσουν τα καθέκαστα της κάθε χαράς και της κάθε λύπης.

Ύστερα, οι δουλειές των καϊκιών και των ναύλων, τους οδήγησαν στον Πειραιά των νησιωτών και των καπεταναίων. Εκεί, είδε εγγόνια και δισέγγονα, χωρίς να κόψει ποτέ τον ομφάλιο λώρο με το λευκό σπιτάκι του Όρμου της. Ως το τέλος, ο Όρμος ήταν η μικρή μικρότατη πατρίδα, της πιο μεγάλης αγάπης. Η κηδεία της έγινε προφανώς, στα μέτρα και τις συνήθειες της μεγάλης πόλης. Με τ' άφθονα νεκρολούλουδα των ανθοπωλείων και το ψυχρό πέρασμα της νεκροφόρας μέσα απ' την ασφυκτική κίνηση της λεωφόρου. Φαντάζομαι πως θα κρατούσε οβολό στο χέρι να πληρώσει το αρχαίο πορθμείο στο δρόμο για την άλλη ζωή. Ήταν όμως πληρωμένο ήδη απ' την ανοιχτόχερη συντροφιά, που την περίμενε στην ακτή των νεκρών. Ένας χορός αγαπημένων ψυχών. Οι δικοί της. Η θεία Αργυρώ, η θεία Κυραννιώ, οι γιαγιάδες Κιουρανέλλες, οι Μαρίες, οι Αριστέες, ο Καπταντώνης, ο Καπταστέλιος, ο Μαστρονικολάκης, ο Μαστροχάλαρος, το Καρανικολάκι, η Συριανή, ο Πασχάλης, η Γιάννα, ο Κωσταντάς, το Αγγελικάκι, ο Κατσαντώνης, η Σοφία, η Αριάδνη. Κι η λιτανεία της υποδοχής, προχωράει ως τη μακρινή ακρογιαλιά του παραδείσου, του φτιαγμένου για τις ψυχές που αναλώθηκαν στο κοίταγμα του γαλάζιου ορίζοντα.

Τη μέρα της κηδείας, έκοψα κλαδάκι δεντρολίβανου ανθισμένου με μωβ αστρολούλουδα. Το 'ριξα στη θάλασσα του Όρμου, κατά τη μεριά του ταρσανά που περπάτησε. Ένιωσα πως το άρωμα αυτό ταίριαζε απόλυτα στη ψυχή της, επειδή μου θύμισε την αειθαλή εικόνα της μορφής της, με το χαμόγελο της αισιόδοξης καρτερίας. Η μνήμη της, και η μνήμη των ανθρώπων που χάραξαν τη παιδική και μετέπειτα ζωή μας, είναι συνάμα μνήμη αυτογνωσίας και γόνιμου στοχασμού.

Αποβιώσεις

Από το ληξιαρχείο Μαραθοκάμπου μας στάλθηκε ο εξής κατάλογος αποβιωσάντων. Ο Σύλλογος απευθύνει τα θερμά συλλυπητήριά του στους οικείους τους.

Σοφία Κλουκιώτου συζ. Ευαγγέλου στις 6-9-2013.

Κυριάκος Τσουμίδης του Θεοδώρου στις 20-10-2013.

Αγγελική Αντωνακάκη του Χριστόδουλου στις 31-10-2013.

Μυρσίνη Κάρλα του Δημητρίου στις 3-11-2013.

Ιωάννης Κορρός του Κωνσταντίνου στις 10-11-2013.

Ιωάννης Τσαλαπατάνης του Ονούφριου στις 13-11-2013.

Ευτυχία Σκρίνου συζ. Δημητρίου στις 17-11-2013.

Καλλιόπη Τσακουμάγκου συζ. Ιωάννη στις 28-11-2013.

Γεωργία Πίττα συζ. Νικολάου στις 12-12-2013.

Χρυσούλα Κώνστα

Η γειτονιά μου

Μεγάλωσα στη γειτονιά της Κατωρούας που βρίσκεται ανάμεσα στη Λάκκα, την εκκλησία του Άγιου Αθανασίου και στο ξεσκέπαστο τότε ρέμα, τον Σκατλίτ. Το σπίτι μας ήταν δίπλα στην καμάρα και πιο δίπλα στην πολυκατοικία της Δέσποινας Βούμβα. Πολυκατοικία λέγαμε το μεγάλο τριώροφο σπίτι που στο ισόγειο του στέγαζε το συμβολαιογραφείο του Αριστείδη Λεκάτη, ενώ ο πρώτος και δεύτερος όροφος έκαναν χρέη ενοικιαζόμενων δωματίων, στα οποία έμεναν δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούσαν στο χωριό μας.

Παιδιά στη γειτονιά της Κατωρούας, δεκαετία 1960.

Απέναντί μας ήταν το σπίτι του μπάρμπα Μανόλη Ρήνα, παραδίπλα της Δάφνης Τεμπέλη ή Ρέτσαινας, το σπίτι των αγαπημένων μας Ανδρέα-Μαρίας Γρυδάκη, του Ονούφριου Τσαλαπατάνη, της Ηλέκτρας Καραγιάννη, το μεγάλο σπίτι των Λεβεντακέων, του Δημήτρη Χρυσαφίνου. Σ' αυτό το σπίτι παίζαμε με την Ουρανία, κόρη του κ. Δημήτρη, αυτή την υπέροχη κυρία, τη φίλη των παιδικών μου χρόνων. Τι να πρωτοθυμηθώ; Το καφενείο του Μανόλη Βολακάκη (Μανολακάκη), το φίλο μου τον Πρόδρομο ή το τσαγκαράδικο του Αρίστου που μας έφτιαχνε παπούτσια και μάλιστα με πέταλα για να μη χαλάνε οι σόλες και τα τακούνια.

Στη γειτονιά μου υπήρχε κρεοπωλείο του Γιώργου Ισιδώρου, το μπακάλικο του Τσαλαπατανη, του Νικολάκη Κουρέρη, πιο πέρα του Τζαμανή, του Θρασύβουλου Κώνστα. Λίγο πιο πάνω το μεγάλο μαγαζί των αδελφών Ευσταθίου με τις όμορφες βιτρίνες που στόλιζαν ανθοδοχεία, λάμπες, σουπιέρες και κάθε είδους διακοσμητικά διαλεγμένα με γούστο. Δυο φούρνους διέθετε η γειτονιά μου, της κας Διαμαντούλας και του Χιώτη, που ήταν ο παππούς της φιλενάδας μου της Παγώνας. Επτά καφενεία γύρω-γύρω σε απόσταση λίγων μέτρων του ενός απ' το άλλο, του Ψωμά, του Κολλυβά, του Βολακάκη, του Τζαννετή, του Βαλαγκούτη, του Μουκαζή, του Παπαστυλιανού. Ακόμα και γιατρός και ιατρείο υπήρχε στη γειτονιά μου! Ποιος δε θυμάται τον Αλέκο Λεβεντάκο; Τον φέρνω τούτη τη στιγμή μπροστά μου με το άσπρο ατσαλάκωτο κοστούμι του, το σινιέ παπιγιόν του, τα λουστρίνια του, τη μαύρη παραφουσκωμένη ιατρική του τσάντα. Εμείς τα παιδιά δεν τον φοβόμασταν, απεναντίας τον αγαπούσαμε! Θυμάμαι την ευγενέστατη μητέρα του τη κα Αθηνά να κάθεται δίπλα στο παράθυρο στο ισόγειο του σπιτιού τους και να μας καλημερίζει.

Τέσσερα τετράγωνα, ολόκληρη μικρή πολιτεία η γειτονιά μου! Αλήθεια, τι παιδομάνι ήταν αυτό; Αντιλαλούσαν τα στενά, η πλατεία, οι αυλές! Τα παιχνίδια μας, τόκα, σβούρα, μπίνι, μπούκι, τόπι, κρυφτό, αλλά και χορός και τραγούδι. Ξυπόλυτοι οι περισσότεροι, με μπαλώματα στα γόνατα και στους αγκώνες και στο χέρι ψωμί βρεγμένο με ζάχαρη, το τέλειο γλύκισμα! Κι όταν έπεφτε το σούρουπο, τι νυχτέρια ήταν αυτά; Οι αυλές, τα σκαλοπάτια, τα σοκάκια γέμιζαν κόσμο. Οι γιαγιάδες, οι παππούδες, οι μανάδες και τα παιδιά, όλοι μαζί λέγαμε, αλλά κι ακούγαμε ιστορίες και παραμύθια που κέντριζαν τη φαντασία των παιδιών και μας ταξίδευαν σε κόσμους άγνωστους, ονειρικούς, μακρινούς και μυστηριώδεις!

Κι όταν έφτανε η μέρα του κλύδωνα και το άναμμα

της φωτιάς, τι φολκλορικό πανηγύρι ήταν αυτό; Ξωτικά κι αερικά φάνταζαν οι φιγούρες των αγοριών και των κοριτσιών καθώς περνούσαν μέσα απ' τις ψηλές φλόγες και στο πέρασμά τους άφηναν γύρω χιλιάδες σπίθες που έμοιαζαν με λαμπερά μάτια διονυσιακών θεών που παρακολουθούσαν με χαμόγελο το μυστηριακό έθιμο. Όλα τα παιδιά μια αγκαλιά, μια αγάπη, μια ψυχή! Ο Τάσος, ο Στάθης, ο Νίκος, η Πέννυ, ο Γιάννης, το Ρηνιώ, η Μακούλα, η Ουράνια, ο Πρόδρομος, ο Μανόλης, ο Νώντας, η Αργυρώ.

Αυτή η μικρή πολιτεία, η γειτονιά μου, τα είχε όλα! Ως και ραφεία ανδρικών και γυναίκειων ρούχων διέθετε! Το ραφείο του Δ. Χρυσαφίνου στο ισόγειο του σπιτιού του. Θυμάμαι πολύ έντονα τη γλυκύτητα του προσώπου του καλοσυνάτου αυτού ανθρώπου.

Στη Λάκκα το ραφείο του Γιάννη Δηλανά κι ακριβώς πιο πάνω το μοδιστράδικο της γυναίκας του, της κυρίας Δέσποινας. Εκεί μάθαμε παρέα με την κόρη της, την αγαπημένη μου φίλη Αργυρώ, στρίφωμα, καρίκωμα, διπλά σημάδια κι από κει βγάζαμε το χαρτζιλίκι μας όταν παραδίδαμε στις κύριες τα φορέματά τους. Άλλο μοδιστράδικο πιο κάτω της κας Παναγιώτας, της Λουλούδας Σφέτσου και πιο παλιά της κας Ελλάδος Κόρου-Κώνστα.

Τη γειτονιά μου επισκέπτονταν σε καθημερινή βάση μικροπωλητές με τις πραμάτειες τους. Μανάβηδες από τα γύρω χωριά με τα γαϊδουράκια τους: «Εδώ οι καλές ντομάτες, μελιτζάνες, πατάτες, σταφύλια», προς μεγάλη αντίρρηση της κας Δάφνης (Ρέτσαινας) που άπλωνε τα καφάσια με τη μαναβική της στην καμάρα. Ως και σαπουνόχωμα πουλούσε ο ξενοχωρίτης Καλμούκος, ένα χώμα που έδινε αστραφτερά αποτελέσματα στις μπουγάδες. Κι ο πραματευτής από το Καρλόβασι, με το μπόγο στον ώμο, διαλαλούσε από σεντόνια για προίκες, μέχρι έτοιμα φορέματα.

Ο Κώστας Σαράντος (Γουδί) με το όμορφο κασελάκι του πουλούσε τυρόπιτες το χειμώνα και παγωτά το καλοκαίρι διαφημίζοντας το εμπόρευμα με το δικό του ιδιαίτερο τρόπο: «Όταν έχεις έλα, πάρε κι αν δεν έχεις, πάλι πάρε, κι όταν έχεις και δεν παίρνεις, να μη σώνεις για να παίρνεις»! Αυτό ήταν γραμμένο στη μια από τις τέσσερις πλευρές στο κασελάκι του χωρατατζή μικροπωλητή.

Ταινίες μεγάλου μήκους οι θύμησες. Η νοσταλγία μεγάλη. Αυτές τις στιγμές δεν πρέπει να τις ξεχάσω ποτέ! Πρέπει να τις δεσμεύσω, να τις αιχμαλωτίσω και να τις κάνω αναμνήσεις! Ζούμε μακριά, όμως όλα μας οδηγούν εκεί, στα αγνά, στα αγαπημένα, στα πατρογονικά. Εκεί που η καταπράσινη φύση κρατώντας το σκήπτρο της, βασιλεύει θριαμβευτικά, καθισμένη στον ηλιόλουστο θρόνο της. Εκεί που το κελαΐδισμα των πουλιών δε φιμώνεται απ' τους διαπεραστικούς θορύβους. Εκεί που η ξεχωριστή, γαλάζια θάλασσα του Αιγαίου σου στέλνει αφροφιλήματα κι ο αγέρας κατρακυλώντας απ' του Φτεριά τις πλαγιές, δροσίζει μέχρι μέσα την ψυχη σου.

Σπίτια κοντά στην καμάρα της Λάκκας.

«Στ' Μουκαζή του μαγαζί φέρανι ψάρια. Τρέξτι να πάριτιιιιι». Ή, «Απόψι στου σινιμά παιζ' έργου ερωτικόν, αγκαλιών και φιλιών».

Αξέχαστη, όμορφη γειτονιά μου
με τα ασβεστωμένα δρομάκια σου,
τις βρύσες καντούνια
και τα βρυσάκια σου,
είναι γεμάτη η σκέψη μου
με χρώματα δικά σου,
κράτα με πάντα όμηρο
στα ξελογιάσματά σου!

Σιδερής Παπαγεωργίου

Η Γιανναρίνα

Μια γραφική φιγούρα ψηλή ξερακιανή με αδρά, στεγνά χαρακτηριστικά, με το τσεμπέρι κατεβασμένο ως τα φρύδια, περπατώντας πάντα σκυφτά, αργά, σχεδόν σέρνοντας τα πατημένα στις φτέρνες πασούμια της και μια μόνιμη έκφραση δυστυχίας ζωγραφισμένη στα μάτια της, κάθε μέρα στα διαλείμματα ήταν έξω απ' το σχολείο μας με τον ταβλά της γεμάτο με χειροποίητα ζαχαρωτά, καραμέλες, ξηρούς καρπούς κι άλλες λιχουδιές, πάντα φρέσκα και λαχταριστά, ένας γλυκός πειρασμός για μικρούς και μεγάλους. Φυσικά ήταν παρούσα έξω απ' τις εκκλησιές στα πανηγύρια τις εθνικές γιορτές και άλλες κοινωνικές εκδηλώσεις. Μας θύμιζε κάτι απ' τη «Σταχομαζώχτρα» την «Αποσώστρα», τη «Φραγκογιαννού», τη «Φαρμακολύτρια» και τις άλλες τραγικές γυναικείες μορφές των διηγημάτων του Παπαδιαμάντη !

Η Γιανναρίνα το 1971.

Ήταν μια ξεχωριστή εμπειρία να τη βλέπεις να αναδεύει με τέχνη κι επιδεξιότητα τα μαντζούνια της, μεταλλάσσοντάς τα σε καραμέλες φλασκνάτες μαστιχάτες κ.α., που συνήθως καθώς τις χώριζε με την ψαλίδα της σε πεντάδες για να τις τυλίξει σε λαδόκολλα έκοβε και καναδυό για τα πιτσιρίκια που παρακολουθούσαμε και μας έτρεχαν τα σάλια !

Έφτιαχνε ακόμα κοκοράκια και μήλα ζαχαρωμένα στο καλάμι. Το πιο ενδιαφέρον όμως ήταν όταν άνοιγε φύλλο για το μπακλαβά ! Ήταν ιεροτελεστία που κράταγε ώρες. Είχε στρώσει όλα τα τραπέζια - καρέκλες σε μια τεράστια (έτσι μας φαινόταν τότε) αίθουσα κι είχε απλώσει πάνω σεντόνια καθαρά, πάνω στα οποία άνοιγε την τεράστια κρούστα !

Ήταν αδερφή του Γιάνναρου του μουσικού (σαντουριάρη) και τραγουδιστή. Είχε κι η ίδια υπέροχη φωνή, αλλά τραγουδούσε μόνο όταν ερχόταν στο μεράκι. Μια φωνή ψιλή, μελωδική αλλά συνάμα γεμάτη πόνο κι απόγνωση ξεφλέβιζε μέσα βαθιά απ' τα σπλάχνα της κι έφερνε μελαγχολία στις τρυφερές παιδικές μας ψυχές και συχνά δάκρυα στα μάτια.

Είχε την ατυχία να χάσει 3 παιδιά, τα χείλια της στάζανε συνάμα μέλι και φαρμάκι όταν θυμότανε το γιο της το Στελλάκη που τον έχασε στην εφηβεία του, μας έλεγε πως ήταν όμορφος σα θεός και κελαηδούσε σαν αηδόνι !

Ο Γιάνναρος τη δεκαετία του 1950.

Αγάπαγε όλα τα παιδιά, αν και κάποια πιο ζωηρά την πείραζαν - βρίσκανε ευκαιρία και της έκλεβαν φιστίκια ή μερικές καραμέλες - και τότε αυτή τους κυνηγούσε με το κοπανάκι. Πάντως όταν έβλεπε παιδιά που δεν είχαν χρήματα ειδικά ξενοχωρίτικα τους φιλοδώριζε καραμέλες !

Κάποια εποχή απ' το σχολείο μας είχαν απαγορεύσει να πηγαίνουμε σε καφενεία και σινεμά. Χαρακτηριστικά μια μέρα στην συγκέντρωση στο προαύλιο του σχολείου για την πρωινή προσευχή ο τότε Λυκειάρχης ανακοίνωσε αποβολή μαθητών «...διότι εθεάθησαν εις το ζαχαροπλαστείον της κας Δάφνης Τζόγια ...». Ένα σούσουρο σα βουητό από μελίσσι ξεσηκώθηκε στο μαθητομάνι από κάτω στην εκφώνηση της τιμωρίας, γιατί κανένας δεν είχε κάνει στο μυαλό του συνειρμό για το σπίτι - μαγαζάκι της θείας Δάφνης με τη λέξη ζαχαροπλαστείον κι ακούστηκε μάλλον υπερβολικά αστείο !

Υπήρχε και μια κόντρα και με τον άλλο παραδοσιακό ζαχαροπλάστη του χωριού τον αδερφό της Μανώλη Τζόγια ή Γιάνναρο (όπως καταλαβαίνετε ήταν οικογενειακό το παρωνύμιο), ο οποίος έφτιαχνε τα ίδια γλυκά, αλλά ήταν πιο σφιχτός και πιο απότομος σαν χαρακτήρας. Πάντως χόρευε υπέροχα απτάλικο. Άνοιγε το χορό στο πανηγύρι της Αγίας Τριάδας. Άφηνε τον ταβλά με την πραμάτεια του σε ένα τραπέζι ασφαλές, έριχνε το πενηντάρικο στα όργανα παραγγελιά και χόρευε - μάλλον πέταγε ανοίγοντας τα χέρια του σαν γεράκι - στην πλατεία ακόμα κι όντας στα γεράματά του, τέτοιο απτάλικο δεν έχετε ξαναδεί ούτε από επαγγελματίες χορευτές !

Αυτή η ανάμνηση της γεύσης απ' τα γλυκά της Γιανναρίνας ειδικά απ' τις φλασκνάτες μέντες της έχει μείνει ανεξίτηλη στη μνήμη μας.-

Γιάννης Χατζίνης

Σ' αυτό το νησί χαίρομαι τη γαλήνη (1975)

Πολύ μου στοίχησε πέρυσι το καλοκαίρι που, λόγω των γεγονότων, δεν μπόρεσα να επισκεφθώ τη Σάμο. Κι όταν λέω Σάμο, εννοώ πια εκείνη τη θεσπέσια ακρογιαλιά το Όρμου Μαραθοκάμπου, που ασκεί πάνω μου περίεργη έλξη. Προς τα δυτικά, αρκετά κοντά, τα Βοτσαλάκια προσφέρουν μια άλλου είδους ομορφιά και μπορούν να δεχτούν πολυπληθέστερους εκδρομείς, που από όλα τα χωριά της Σάμου σπεύδουν με τα πούλμαν να χαρούν την αμμουδιά και το παιχνίδι της θάλασσας. Και όχι μόνο Σαμιώτες, αλλά και Αθηναίοι και ξένοι από τις άκρες της Ευρώπης, βρίσκουν εκεί τη χαρά του νερού και την ψυχική γαλήνη, που έχει χαθεί από τον σημερινό μας κόσμο. Λίγα χρόνια είναι που τα Βοτσαλάκια εγκαινιάσθηκαν σα μια από τις καλύτερες πλαζ της Ελλάδας. Ας είναι καλά ο Κ. Τ. που έκαμε ό,τι μπορούσε για να διαφημίσει και να τα επιβάλλει, και που ο ίδιος, θαρρώ, ύστερα από πολλές ταλαντεύσεις, τους έδωσε και την ονομασία που τόσο τους ταίριαζε.

Σε ό,τι αφορά τον Όρμο Μαραθοκάμπου, η δική μου προτίμηση οφείλεται, ίσως, σε λόγους συναισθηματικούς. Από τα πολύ μικρά μου χρόνια, πριν ακόμη μπω στο σχολείο, η οικογένειά μου περνούσε το καλοκαίρι στον Όρμο. Από το πρωί ως το βράδυ τσαλαβουτούσα στη θάλασσα.

Η μνήμη μου έχει διαφυλάξει άπειρα περιστατικά, που καμιά φορά, όταν περνούν μπρος στα μάτια μου σαν ταινία κινηματογράφου, με ξαναφέρνουν σε κείνα τα χρόνια της ξεγνοιασιάς, που έφυγαν ανεπιστρεπτί. Όσο για τις χαρές που μου έδωσε η η ακρογιαλιά του Όρμου τα τελευταία χρόνια, αυτές είναι πιο απτές, πιο συγκεκριμένες. Όχι που έχω εκεί ένα σπίτι δικό μου και κάθομαι, αφού θα μπορούσα να έχω την ίδια σχεδόν άνεση και στο ξενοδοχείο του χωριού, που συνδυάζεται και με μια θαυμάσια ταβέρνα. Μπορεί κανείς να πάει με το μαγιό, μετά το μεσημεριάτικο μπάνιο, και να φάει κάτω από μια πυκνή κληματαριά μερικά νόστιμα πιάτα φαΐ: Ένα ψάρι φρέσκο, μια μπριζόλα, με σαλάτα από νοστιμότατα αμπελοφάσουλα. Είναι κάτι που ύστερα δεν το ξεχνάει. Όταν έχεις γερό στομάχι, μπορείς να καταβροχθίσεις ένα απολαυστικό γιουβέτσι, κι αν τραβάει η όρεξή σου, μια φασουλάδα με λακέρδα. Χωρίς αυτή τη γραφική ταβέρνα, ο Όρμος χάνει σε έκφραση ζωής.

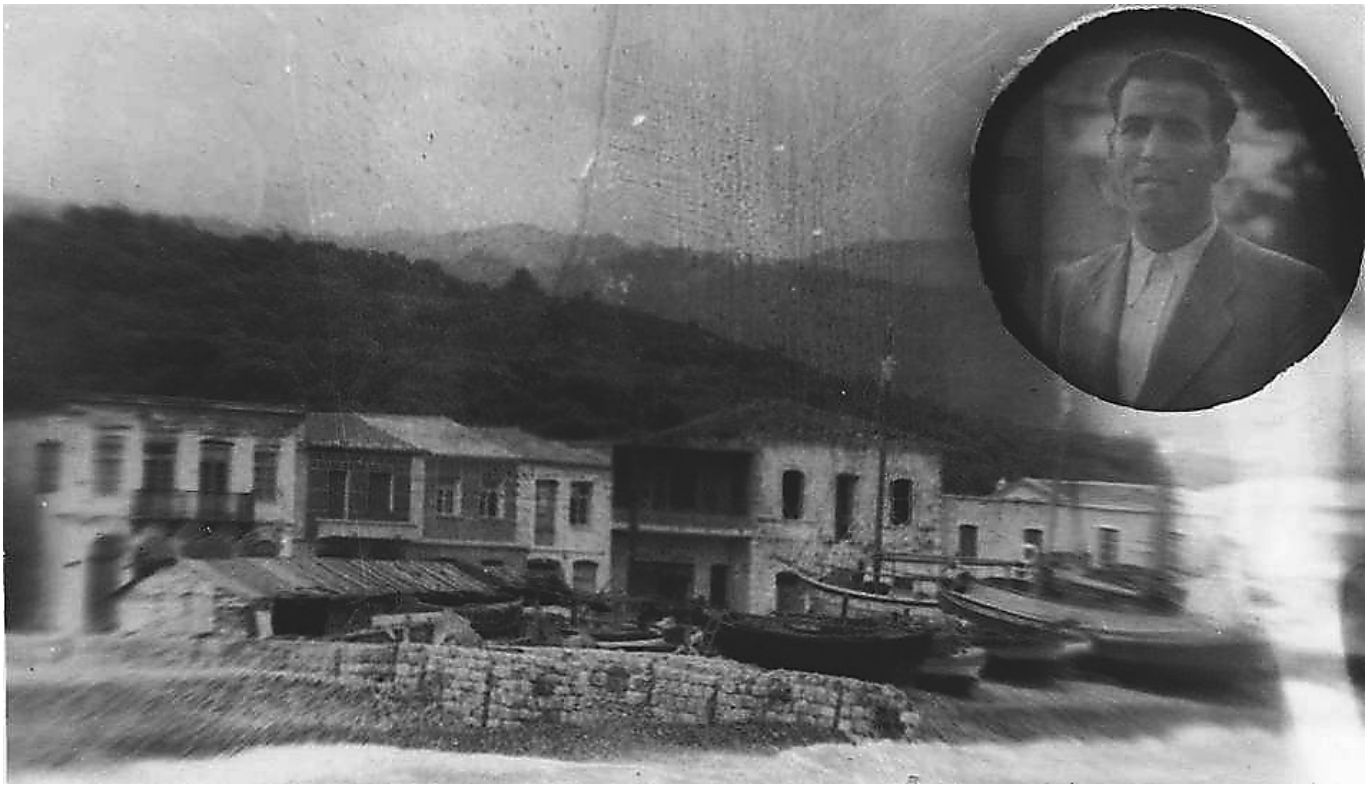

Ο Όρμος με το σπίτι του Γιάννη Χατζίνη το 1971.

Πολύ μου αρέσουν και τα καφενεδάκια, όπου ψαράδες, οι ναυτικοί πάνε να πάρουν ένα καφέ ή ένα ουζάκι. Κατά κανόνα, οι ναυτικοί είναι λιγόλογοι, σχεδόν σιωπηλοί. Ο Όσκαρ Ουάιλντ είχε δίκιο, όταν έγραφε πως οι νεράιδες τους έχουν πάρει το μυαλό. Ο νους τους γυρίζει σ' αυτές τις αέρινες μορφές, που συναντούν στα ψαρέματά τους και στα ταξίδια τους, και δεν σκέπτονται παρά πότε θα ξαναγυρίσουν σ' αυτές, για να νιώσουν άλλη μια φορά τη μυστική χαρά του έρωτα να

τους γεμίζει την ψυχή. Κάτι τέτοιο θα συμβαίνει και με τον ανιψιό μου, που σηκώνεται πριν ακόμη χαράξει η μέρα και πηγαίνει να ρίξει τα παραγάδια. Πάντοτε θα φέρει φρέσκα ψάρια. Αλλά δεν είναι αυτός ο λόγος που τον τραβάει το ψάρεμα. Δεν μας λέει ποτέ τίποτε για τους χορούς των νεράιδων με τα αραχνοΰφαντα πέπλα, που τριγυρίζουν τη βάρκα του. Όταν όμως έρθει στο σπίτι, διακρίνω μέσα στα μάτια του κάποια υπόλοιπα συγκίνησης από τις νυχτιάτικες οπτασίες του.

Στο νησί συνηθίζεις τόσο τη μοναξιά, την ηρεμία, τη γαλήνη, που ο θόρυβος της πρωτεύουσας σε κάνει να χάνεις τον εαυτό σου. Διάβαζα για τον φιλόσοφο Χάιντεγκερ (που είναι ασφαλώς ο μεγαλύτερος φιλόσοφος του καιρού μας) ότι ζει σαν άγριος σ' ένα καλύβι μέσα στο δάσος. Δεν έχει παρά μια δέσμη χαρτί κι ένα μολύβι. Κατεβαίνει βέβαια στην πολιτεία από καιρό σε καιρό, αλλά μόνο εκεί στη μοναξιά μπορεί να επιστρατεύσει όλη τη δύναμη της σκέψης του, για να δίνει στα υπαρξιακά προβλήματα που τον απασχολούν μια έκφραση τόσο βαθιά, που πρέπει να έχει κάμει κανείς μια προπαίδεια για να τον κατανοήσει. Αισθάνομαι πάντα μια περίεργη συγγένεια με το είδος αυτό των ανθρώπων, όσο μηδαμινό κι αν νιώθω τον εαυτό μου μπροστά τους. Ο καθένας αναζητεί συγγένειες, κι όταν δεν προφθάνει να τις ολοκληρώσει, νιώθει τον εαυτό του άδειο. Για λογαριασμό μου, θα 'θελα να ζούσα ακόμη δυο ζωές. Αυτή που τώρα διανύω φλέγεται από το πάθος της λογοτεχνίας. Από τις άλλες δύο θα 'θελα τη μια να την αφιερώσω στη φιλοσοφία και την άλλη στη μουσική. Όχι τόσο στη φιλοσοφία των συστημάτων, όσο στο σύγχρονο φιλοσοφικό στοχασμό.

Σε ό,τι αφορά τη μουσική, διαβάζοντας κάποτε πως ο Αντρέ Συαρές, αυτός ο συγγραφέας για συγγραφείς (όχι για το μεγάλο κοινό) όταν κουραζόταν από τη λογοτεχνία, καθόταν στο πιάνο και αυτοσχεδίαζε, ένιωσα μια περίεργη ζήλεια. Έχει γράψει θαυμάσιες σελίδες για τον Μπετόβεν (που έφερε τη μουσική στο χείλος της τελειότητας), για τον μεγάλο Πατέρα μας, όπως τον λέει, τον Ιωάννη Σεβαστιανό Μπαχ (που το βάθος του είναι ανυπολόγιστο). Για λογαριασμό μου, αγαπώ πιο πολύ τον Μότσαρτ, αυτό το δυστυχισμένο παιδί που έγραψε τα πιο χαρούμενα κομμάτια. Ο Κ. Τσάτσος λέει σε ένα δοκίμιό του, ότι από τη στιγμή που άκουσε το 23ο κονσέρτο του Μότσαρτ, δεν τον μέλλει κι αν πεθάνει. Μήτε αν ο κόσμος καταστραφεί. Το άκουσα κι εγώ χθες βράδυ για δέκατη φορά. Πώς, λοιπόν ο πόνος μπορεί να βρίσκει μια τόσο χαρούμενη έκφραση; Το έλεγα στον μαέστρο Παρίδη, που είναι, νομίζω, ο καλύτερος διευθυντής ορχήστρας που έχουμε. Αντιμετώπιζε το θέμα πολύ πρακτικά. «Από αντίδραση!» μου απάντησε. Αλλά εγώ ήθελα να βλέπω πιο βαθιά, να δίνω σ' αυτές τις αναγκαιότητες ένα νόημα αντάξιο προς το μέγεθος της προσφοράς. Δεν ήταν μια απλή αντίδραση, αλλά μια ενέργεια φυσική, όπως είναι η ενέργεια ενός ηφαιστείου. Ήταν μια ανάγκη ισορροπίας, που ρυθμιζόταν από δυνάμεις, οι οποίες ξεπερνούν τις ανθρώπινες δυνατότητες. Κι αυτή την ψυχική ισορροπία τη βρίσκει κανείς μακριά απ' την ασφυκτική πολιτεία – κοντά στη θάλασσα.

Δέσποινα Ευαγγ. Καλβίνου

Οι λέξεις

Οι λέξεις μου ..... παιδιά της ανάγκης !
Κάθε που η πληγή ματώνει.....
.....κάθε που η μνήμη μαστιγώνει.....
.....έρχεται η υπομονή και τις ναρκώνει...
Σπόροι που προσμένουν να βρεθούν σε χώμα πρόσφορο....
Να πέσουν σε μια μάνα - γη ....ν' ανθίσουν , να βλαστήσουν....
Μα οι λέξεις.....άπνοες , άσαρκες παραμένουν.....
Σκέψη ανεμόεσσα....σε μάχεται τ' ανείπωτο.....
Αλώβητο .....μόνο τ' ανέφικτο !!!
Άτρωτος .....μονάχα ο πόνος !!!

Σάμος 7 – 12 – 2013

☆ ☆ ☆

Ποίηση

Η ποίηση είναι σαν τη γέννα.....
Ό,τι ζεις, σμίγει ερωτικά με την ψυχή.....
Βιώνεις το οριακό, το απόλυτο.....εκείνο που γονιμοποιεί τη σκέψη....
Κυοφορείς το συναίσθημα.....
Ματώνεις .....Γεννάς το στίχο.....
Αυτό είναι ποίηση.....

Σάμος 15 – 11 – 2013

☆ ☆ ☆

Άρνηση

Πονάνε τα ανθρώπινα
κι όσο πονούν ματώνουν,
σαν έχεις μέσα σου πληγή
τα δάκρυα δεν στεγνώνουν.....

Ήθελα να 'μουν σύννεφο,
του ανέμου να ομοιάσω,
μια νύχτα σαν την αστραπή
να τρέξω να σε φτάσω.....

Να γείρω στην αγκάλη σου,
το χέρι να φιλήσω
κι αφού χαθώ μες τη σιωπή,
μετάνοια να ζητήσω.....

Χίλιες φορές ο θάνατος
από μια τέτοια ζήση....
Συγχώρα με, μα νόμιζα
πως μ' είχες αγαπήσει.....